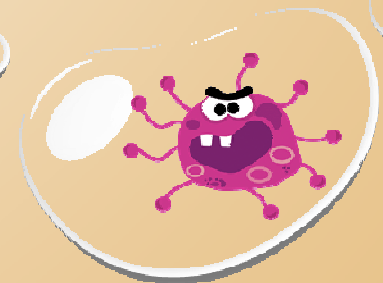
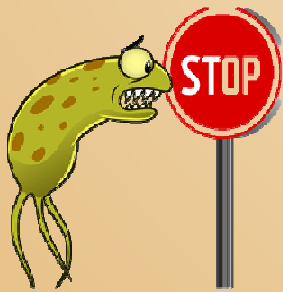

HIGIÉNIAI ALAPISMERETEK

SZAKGYÓGYSZERÉSZ KÉPZÉS

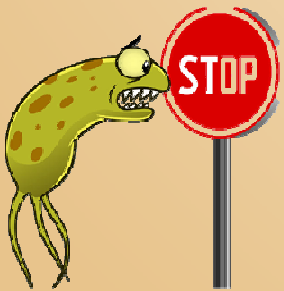
MESTER BIANKA

KÖZEGÉSZSÉGÜGYI-JÁRVÁNYÜGYI FELÜGYELŐ
SEMMELWEIS EGYETEM

INFEKCIÓKONTROLL

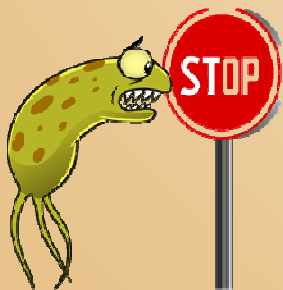
AZ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK AZON TEVÉKENYSÉGEINEK ÖSSZESSÉGE,
AMELYEK A **KÓRHÁZI FERTŐZÉSEK** FELDERÍTÉSÉT ÉS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLJÁK

KÓRHÁZI - / NOSOCOMIÁLIS FERTŐZÉSEK DEFINÍCIÓJA (HAI – HEALTHCARE ASSOCIATED INFECTIONS)

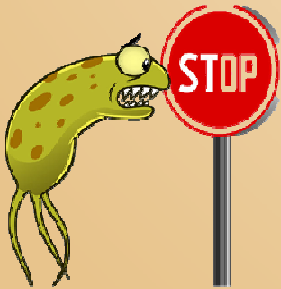
OLYAN FERTŐZÉS,

- AMELY A KÓRHÁZI TARTÓZKODÁS SORÁN ALAKUL KI;
- AMELY MÉG LAPPANGÁSI FORMÁBAN SEM VOLT JELEN A FELVÉTELKOR
- LEGINKÁBB A KÓRHÁZI FELVÉTELT KÖVETŐ 48 ÓRA UTÁN JELENIK MEG

INFEKCIÓKONTROLL TEVÉKENYSÉG

- NOSOKOMIÁLIS FERTŐZÉSEK SURVEILLANCE
- JÁRVÁNYOK ELEMZÉSE
- PROTOKOLLOK KIDOLGOZÁSA, BEVEZETÉSE, ELLENŐRZÉSE:
  - izoláció
  - kézhigiéne
  - sterilizálás - **fertőtlenítés**
  - antibiotikumpolitika
  - a személyzet infekció elleni védelme
  - környezeti infekciókontroll
- FOLYAMATOS KÉPZÉS/OKTATÁS
- JOGSZABÁLYOK:
  - 20/2009 EÜM RENDELET
  - 18/1998 NM RENDELET
  - 1/2014 EMMI

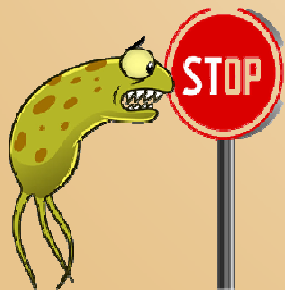

INFEKCIÓKONTROLL SZEMÉLYZET

HIGIÉNIKUS ORVOS
KÖZEGÉSZSÉGÜGYI FELÜGYELŐ
EPIDEMIOLÓGIAI SZAKÁPOLÓ

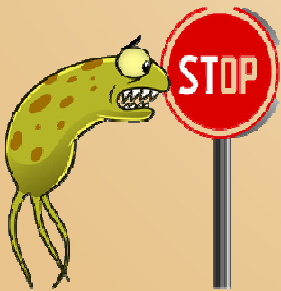
INFEKTOLÓGUS ORVOS
MIKROBIOLÓGUS
GYÓGYSZERÉSZ

AZ NOSOCOMIALIS FERTŐZÉSEK EPIDEMIOLOGIAI TÉNYEZŐI

AZ NOSOCOMIÁLIS FERTŐZÉSEK RIZIKÓTÉNYEZŐIT 3 FŐ CSOPORTBA SOROLHATJUK:

- A SZERVEZET FOGÉKONYSÁGÁVAL KAPCSOLATOS TÉNYEZŐK
- A **FERTŐZŐ ÁGENSHEZ KAPCSOLÓDÓ TÉNYEZŐK**
- **KÖRNYEZETI TÉNYEZŐK**

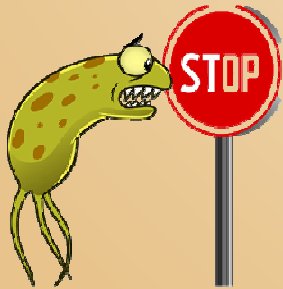

KÖRNYEZETI TÉNYEZŐK

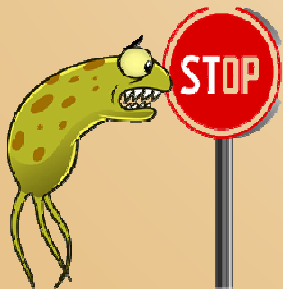
OLYAN KÜLSŐ TÉNYEZŐK, MELYEK VAGY A FERTŐZŐ ÁGENSRE VAGY A FERTŐZŐ ÁGENS VESZÉLYÉNEK KITETT SZERVEZETRE HATNAK.

TARTALMAZZÁK A PÁCIENSEK ÉLŐ ÉS ÉLETTELEN KÖRNYEZETÉT IS:

- ÉLŐ KÖRNYEZETE: az **ellátó személyzet**, a **többi ápol**t, a családtagok és a látogatók
- ÉLETTELEN KÖRNYEZETE: az orvosi **műszerek és eszközök**, továbbá a **környezet felületei**
- EGYÉB RIZIKÓ TÉNYEZŐK: az osztály **higiéniája, tisztasága**, a hőmérséklet és páratartalom, valamint a diagnosztikus és terápiás beavatkozások

MEGELŐZÉS – A FERTŐZÉSI LÁNC MEGSZAKÍTÁSA

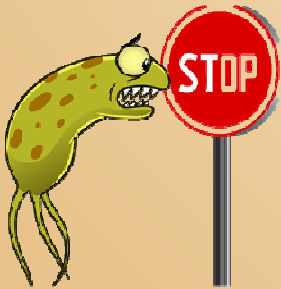
MEGELŐZÉS

FERTŐTLENÍTÉS/ DEZINFEKCIÓ:

MINDEN OLYAN ELJÁRÁS, AMELY AZ ÉLŐ SZERVEZETBŐL – AZ ÚN. FERTŐZŐ FORRÁSBÓL – A KÜLSŐ KÖRNYEZETBE KIKERÜLT KÓROKOZÓK ELPUSZTÍTÁSÁRA, ILLETŐLEG FERTŐZŐ KÉPESSÉGÜK MEGSZÜNTETÉSÉRE (INAKTIVÁLÁSÁRA) IRÁNYUL.

FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁS:

A FERTŐZŐ FORRÁSBÓL A KÜLSŐ KÖRNYEZETBE KIKERÜLT KÓROKOZÓ MIKROORGANIZMUSOK FIZIKAI, KÉMIAI, VALAMINT FIZIKAI-KÉMIAI (KOMBINÁLT) HATÁSOKKAL TÖRTÉNŐ ELPUSZTÍTÁSA.

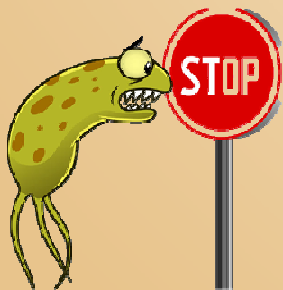
MEGELŐZÉS

FERTŐTLENÍTENDŐ KÖRNYEZET:

MINDEN OLYAN **HELYISÉG, TERÜLET, ANYAG, ESZKÖZ, TÁRGY** AMELY A FERTŐZŐ BETEGTŐL OLY MÉRTEKBEN FERTŐZŐDHETETT, HOGY A FERTŐZÉS TERJESZTÉSÉRE ALKALMAS LEHET. BELEÉRTENDŐ TOVÁBBÁ A FERTŐZŐ BETEGGEL EGYÜTT ÉLŐ, VAGY VELE ÉRINTKEZETT OLYAN **SZEMÉLYEK**, AKIK TŐLE FERTŐZŐDHETNEK VAGY FERTŐZŐDhetnek.

FERTŐTLENÍTŐSZER:

EGY VAGY TÖBB HATÓANYAGOT TARTALMAZÓ KÉSZÍTMÉNY, AMELY AZ ELŐÍRT, MEGFELELŐ ALKALMAZÁS MELLETT ÉLŐ ILL. FERTŐZŐKÉPES KÓROKOZÓK **ELPUSZTÍTÁSÁRA, INAKTIVÁLÁSÁRA** ALKALMAS ÉS **ILYEN CÉLRA KERÜLT ENGEDÉLLEL FORGALOMBA, ILL. FELHASZNÁLÁSRA.**

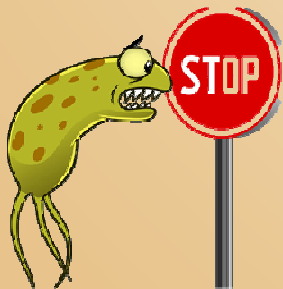

FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁSOK

- FOLYAMATOS FERTŐTLENÍTÉS: fertőző beteg környezetében
- MEGELŐZŐ FERTŐTLENÍTÉS: fertőző beteg jelenléte nélkül

↳ KOMBINÁLT FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁSOK:

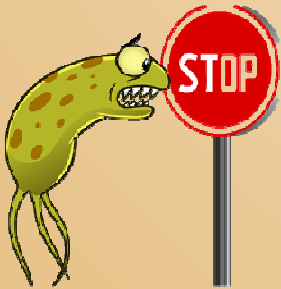
- FERTŐTLENÍTŐ TAKARÍTÁS
- FERTŐTLENÍTŐ MOSOGATÁS
- FERTŐTLENÍTŐ MOSÁS (kemo-thermo dezinfekciós mosás)
- SPECIÁLIS FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁSOK: kézfertőtlenítés, műtéti kézfertőtlenítés, műtéti bőrfelület ill. a beavatkozások helyének fertőtlenítése

FERTŐTLENÍTŐSZEREK ALKALMAZÁSA

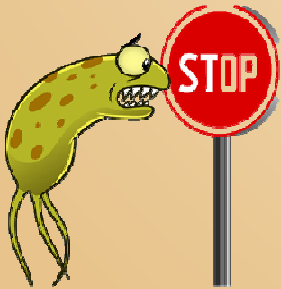
- **ANYAG TULAJDONSÁGA:** mosható/ nem mosható padló, gumi, műanyag, üveg, bőr, textil, alkohol álló
- **ANYAG MINŐSÉGE:** sima, egybefüggő, tömör, porózus, repedezett, hézagos
- **MIKROORGANIZMUS ELLENÁLLÓ KÉPESSÉG:** Gram-negatív és Gram-pozitív, mycobaktérium, spórák
- **HATÁSSPEKTRUM:** baktericid (szélesspektrumú) vagy bakteriosztatikus, fungicid (yeasticid), virucid, sporocid, parazitocid, tuberculocid vagy mykobaktericid
- **BEHATÁSI IDŐ:** a fertőtlenítő ágens és a mikroorganizmus közti kontaktus ideje
- **OLDATKÉSZÍTÉS:** hígítás csapvízzel, előírt koncentrációban, megfelelő edényben

UNIVERZÁLIS FERTŐTLENÍTŐSZER ÉS FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁS NEM LÉTEZIK!

FERTŐTLENÍTŐSZEREK CSOPORTOSÍTÁSA

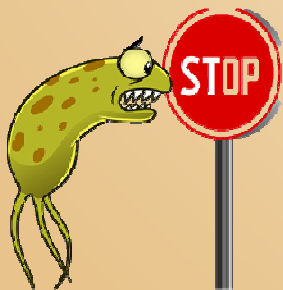
- I. **FELÜLETFERTŐTLENÍTŐ SZEREK:** fertőtlenítő vagy tisztító-fertőtlenítő
- II. **MŰSZER- ÉS ESZKÖZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK:** fogászati műszer/eszköz, endoszkóp, inkubátor, dializáló-készülék
- III. **KÉZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK:** tisztító vagy fertőtlenítő, műtéti kézfertőtlenítő
- IV. **BŐR- ÉS NYÁLKAHÁRTYA FERTŐTLENÍTŐ SZEREK:** színezett, színtelen

I. FELÜLETFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

	Gyors felületfertőtlenítő szerek	Fertőtlenítő hatású tisztítószer	Fertőtlenítő kendők
Oldatkészítés	nincs	van	
Felhasználás módja	Szórófejjel ellátott flakon (kannás készítmény)	Munkapultok, laminálás (szórás)	Indián csomagolás Adagoló henger Fali adagoló
Fertőtlenítő mód		Lemosás Letörlés	Letörlés
Fertőtlenítő terület	Munkapultok, laminálás box, beteg környezete	Takarítás (pl.: felmosás) beteg környezete	Munkapultok, laminálás box, beteg környezete,

HAGYNI KELL A FELÜLETRE SZÁRADNI!

FELÜLETFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

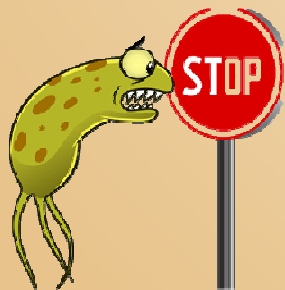

FERTŐTLENÍTŐ TAKARÍTÁS

FERTŐTLENÍTŐ TAKARÍTÁS SORÁN A BETEGELLÁTÓ INTÉZMÉNY HELYISÉGEIBEN, AZOK BURKOLATAIN, FELSZERELÉSI, BERENDEZÉSI TÁRGYAIN LÉVŐ KÓROKOZÓ MIKROORGANIZMUSOKAT FERTŐTLENÍTŐ-TISZTÍTÓ HATÁSÚ SZEREK OLDATAIVAL ÉS MECHANIKUS HATÁSSAL KOMBINÁLVA ELPUZTÍTJUK, ILL. INAKTIVÁLJUK.

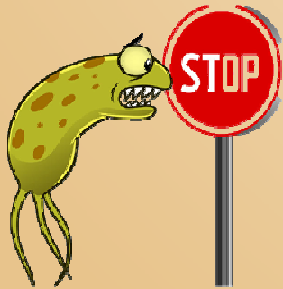
CSUPÁN TISZTÍTÓSZEREKKEL VÉGZETT TAKARÍTÁS SORÁN MIKROBIOLÓGIAI TISZTASÁG NEM ÉRHETŐ EL!

FERTŐTLENÍTŐ TAKARÍTÁS ESZKÖZEI

- takarítókosci
- mop
- színkódolt: felületeknek megfelelő színű törülköző és vödör

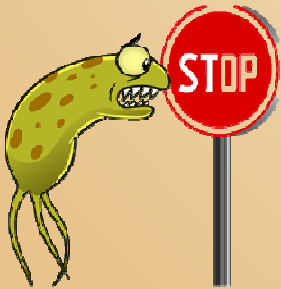
II. MŰSZER- ÉS ESZKÖZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

ESZKÖZÖK, KÉSZÜLÉKEK, BERENDEZÉSEK MINDEN OLYAN ALKATRÉSZÉT, AZ ALAPKÉSZÜLÉK FELÜLETEIT, MELYEK **A BETEGGEL NEM VAGY CSAK KÖZVETVE KERÜLNEK ÉRINTKEZÉSBE**: MEGHATÁROZOTT GYAKORISÁGGAL **FERTŐTLENÍTENI KELL!**

- OLDATKÉSZÍTÉS: van/nincs
- FELHASZNÁLÁS MÓDJA: edény, áztatókád, mosogató medence, műszermosogató gépben.
- FERTŐTLENÍTŐ ELJÁRÁS: mosogás, áztatás, letörlés, permetezés stb.
- FELHASZNÁLÁSI TERÜLET: eszköz, készülék, endoszkóp, inkubátor stb.

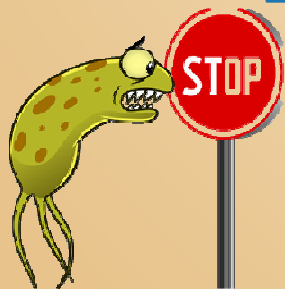

1. Készülék, berendezés gyártói utasításának megfelelően!
2. Fertőtlenítőszer használati útmutatója szerinti felhasználás!

MŰSZER- ÉS ESZKÖZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

A Sekusept aktiv használható kézi tisztításhoz, hőálló és nem hőálló orvosi eszközök fertőtlenítésre beleértve a flexibilis endoszkópokat. Használható az endoszkópok előkészítésére a körfolyamatokban (félautomata eszközök) és az endoszkópok kézi előtisztításra az automata előkészítést megelőzően. Nincsenek inkompatibilitások a Sekusept aktiv és a gépekben lévő termékek között. Ultrahangos mosogatóban is használható.

11. évfolyam

4. KÜLÖNSZÁM

2004. november 29.

JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

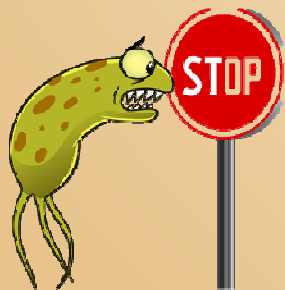
A "JOHAN BÉLA" ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

TÁJÉKOZTATÓJA

A FLEXIBILIS ENDOSZKÓPOKKAL TÖRTÉNŐ
BEAVATKOZÁSOKKAL KAPCSOLATOS FERTŐZÉSEK
MEGELŐZÉSÉRŐL ÉS KONTROLLJÁRÓL

III. KÉZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

1. **HIGIÉNÉS KÉZFERTŐTLENÍTÉS:** eljárás, mely során biocid hatóanyagot tartalmazó termékkel kézfertőtlenítő szerrel pusztítjuk el a bőr felületén lévő ún. tranzitórikus mikroflórát. → **HIGIÉNÉS KÉZFERTŐTLENÍTŐ SZER**
2. **FERTŐTLENÍTŐ KÉZMOSÁS:** antimikrobiális hatóanyagot és felület aktív anyagot (tenzidet) is tartalmazó kézfertőtlenítő készítménnyel víz hozzáadása mellett pusztítjuk el a bőr felületén lévő ún. tranzitórikus mikroflórát. → **FERTŐTLENÍTŐ HATÁSÚ TISZTÍTÓSZER**
3. **MŰTÉTI KÉZFERTŐTLENÍTÉS** (sebészi bemosakodás): kézfertőtlenítő eljárás, melynek hatására elpusztul a bőr felszínén elhelyezkedő, elszarusodó epithelsejteken, ill. ezek között meghúzódó ún. tranzitórikus mikroflóra, valamint csökken a bőr mélyebb képleteiben elhelyezkedő ún. reziduális mikroflóra. → **MŰTÉTI KÉZFERTŐTLENÍTŐ SZER (SEBÉSZI BEMOSAKODÓ SZER)**

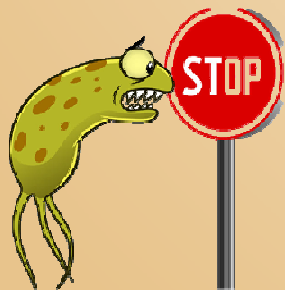
KÉZFERTŐTLENÍTÉS KÖVETELMÉNYEI

KEZEK ÁLLAPOTA: rövid, legömbölyített körmök, lakk, műköröm, gyűrű, ékszer mentes

ESZKÖZEI: orvosi csaptelep, faliadagolók vagy pumpa, papírtörölő, kézapoló szer

ALAPSZABÁLYOK:

- Többször használható textiltörölköző használata TILOS!
- Tégelyes kézapolószer használata TILOS!
- Lehetőleg ugyanazon családba tartozó termékek kerüljenek kiválasztásra
- Legalább kétféle termékből lehessen választani

KÉZFERTŐTLENÍTÉS

Fertőtlenítő hatású folyékony szappannal

LÁTHATÓ SZENNYEZŐDÉS ESETÉN!

Száraz kézen
30 másodperc

Vízzel habosítva
30 másodperc

**Összesen:
1 perc!!!**

Alkoholos kézfertőtlenítő szerrel

NINCS LÁTHATÓ SZENNYEZŐDÉS!

Száraz kézen
30 másodpercig
dörzsölni

Letörölni tilos!!!

Műteti kézfertőtlenítő (Sebészi bemosakodó) szerrel

SEBÉSZI BEMOSAKODÁS!

1. Szappanos kézmosás - öblítés
2. Kézszerítés
3. Száraz kézen
5x1 percig
dörzsölni

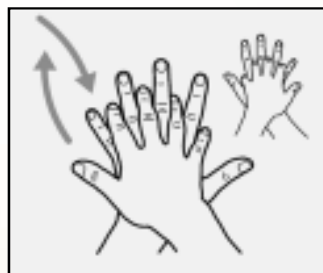
Letörölni tilos!!!

1

tenyér a tenyérhez

2

tenyér a kézháthoz, ujjközök
dörzsölése

3

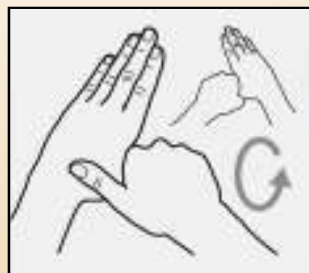
tenyér a tenyérhez, ujjközök
dörzsölése

4

ujjvégek az ellentétes
tenyérhez

5

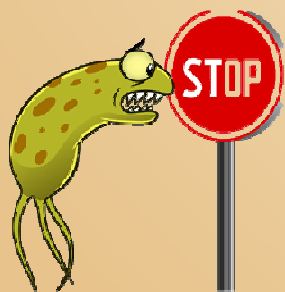

hüvelykujjak
körkörösén

6

ujjvégek a tenyérbe

KÉZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK

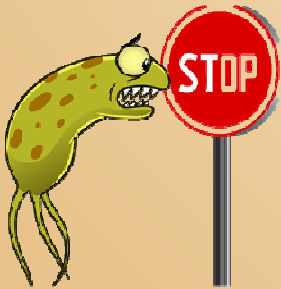
BŐR- ÉS NYÁLKAHÁRTYA FERTŐTLENÍTŐ SZEREK

A KÜLTAKARÓ MEGBONTÁSÁVAL JÁRÓ INVAZÍV BEAVATKOZÁSOK, VALAMINT A TESTNYÍLÁSON KERESZTÜL TÖRTÉNŐ VIZSGÁLAT, TERÁPIA MEGKEZDÉSE ELŐTT BŐRFELÜLETET, ILL. A TESNYÍLÁSOK KÖRNYÉKÉT HATÁSOS MÓDON FERTŐTLENÍTENI KELL.

FERTŐTLENÍTENI KELL:

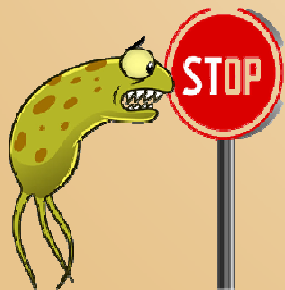
- a műtéti bőrfelületet
- injekció, punkció, infúzió, transzfúzió, vérvétel stb. helyét és környékét

„CSOPORTOSÍTÁS”: színezett, színtelen

BŐR- ÉS NYÁLKAHÁRTYA FERTŐTLENÍTŐ SZEREK ALAPSZABÁLYAI

- CSAK ERRE A CÉLRA **ENGEDÉLYEZETT** KÉSZÍTMÉNY HASZNÁLHATÓ
- RÖVID EXPOZÍCIÓS IDŐ: 15 MÁSODPERC / 1 PERC
- A BŐRT A BŐRFERTŐTLENÍTŐVEL FOLYAMATOSAN SZEMMEL LÁTHATÓAN NEDVESEN KELL TARTANI
- MŰTÉTI BŐRFERTŐTLENÍTÉS: szőrtelenítés, tisztítás (zsírtalanítás) – fertőtlenítés steril tupferrel vagy gézlappal
- BŐRFERTŐTLENÍTÉS: fertőtlenítőszerrel átitatott steril tupferrel, gézlappal vagy vattával

BŐR- ÉS NYÁLKAHÁRTYA FERTŐTLENÍTŐ SZEREK

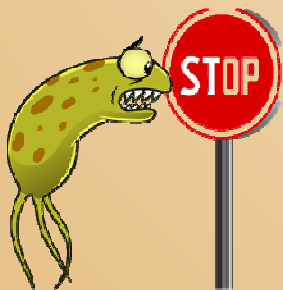
FERTŐTLENÍTŐSZEREK – BIOCID TERMÉKEK

38/2003. (VII. 7.) ESZCSM-FVM-KVVM EGYÜTTES RENDELET

BIOCID TERMÉK:

„AZ A **HATÓANYAG**, ILL. EGY VAGY TÖBB **HATÓANYAGOT TARTALMAZÓ KÉSZÍTMÉNY**, A FELHASZNÁLÓNAK SZÁNT KISZERELÉSI FORMÁBAN, MELYNEK AZ A CÉLJA, HOGY VALAMELY KÁRTÉKONY, BIOLÓGIAI SZERVEZETET KÉMIAI VAGY BIOLÓGIAI ESZKÖZÖKKEL ELPUSZTÍTSON, ELRIASSZON, ÁRTALMATLANÍTSON, KÁROKOZÁSBAN AKADÁLYOZZON, ILLETŐLEG VALAMILYEN MÁS MÓDON KORLÁTOZÓ HATÁST GYAKOROLJON RÁ”

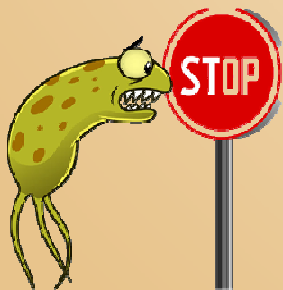
„A BIOCID TERMÉK – JOGSZABÁLY ELTÉRŐ RENDELKEZÉSE HIÁNYÁBAN – AZ ORSZÁGOS TISZTIFŐORVOSI HIVATAL ÁLTAL KIADOTT **ENGEDÉLY ALAPJÁN HOZHATÓ FORGALOMBA ÉS HASZNÁLHATÓ FEL.**”

FERTŐTLENÍTŐSZEREK FORGALOMBA HOZATALA, ENGEDÉLYEZÉSE

TERMÉKTÍPUSOK:

1. TERMÉKTÍPUS - **HUMÁN-EGÉSZSÉGÜGY (BŐRREL, FEJBŐRREL ÉRINTKEZŐ FERTŐTLENÍTŐSZEREK)**
2. TERMÉKTÍPUS - **ÁLTALÁNOS** (ÉLELMISZERREL KÖZVETLENÜL NEM ÉRINTKEZŐ) **FELÜLET FERTŐTLENÍTŐSZEREK**, USZODÁK, AKVÁRIUMOK, FÜRDŐ- ÉS EGYÉB VIZEK KEZELÉSÉRE HASZNÁLATOS FERTŐTLENÍTŐSZEREK, ALGÁSODÁS ELLENI SZEREK, TEXTILEKBEN, SZÖVETEKBEN, EGYÉB ÁRUCIKKEKBEN FERTŐTLENÍTŐ HATÁST BIZTOSÍTÓ TERMÉKEK.

FERTŐTLENÍTŐSZEREK FORGALOMBA HOZATALA, ENGEDÉLYEZÉSE

ENGEDÉLYEZŐ:

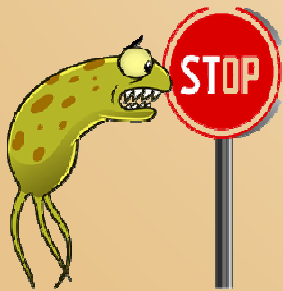
KORÁBBAN: ORSZÁGOS TISZTIFŐORVOSI HIVATAL

JELENLEG: ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET (EMMI)

SZAKVÉLEMÉNYEZŐ:

KORÁBBAN: ORSZÁGOS EPIDEMIOLOGIAI KÖZPONT DEZINFEKCIÓS OSZTÁLY

JELENLEG: ORSZÁGOS KÖZEGÉSZSÉGÜGYI INTÉZET DEZINFEKCIÓS OSZTÁLY

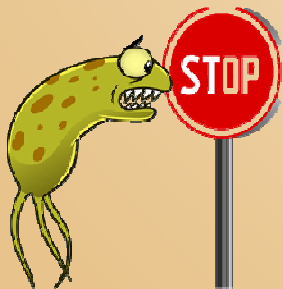
MŰSZER ÉS ESZKÖZFERTŐTLENÍTŐ SZEREK ENGEDÉLYEZÉSE

38/2003. (VII. 7.) ESZCSM-FVM-KVVM EGYÜTTES RENDELET

NEM TERJED KI AZ ORVOSTECHNIKAI TERMÉKNEK MINŐSÜLŐ BIOCID TERMÉKEKRE.

4/2009. (III. 17.) EÜM RENDELET ÉRTELMÉBEN

GYÁRTÓI MEGFELELŐSÉIG NYILATKOZAT – CE MEGFELELŐSÉGI JELÖLÉS

OLVASMÁNY

- „TÁJÉKOZTATÓ A FERTŐTLENÍTÉSÉRŐL” (OEK, 2012)
- ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREK LISTÁJA: [WWW.OEK.HU](http://www.oek.hu) (2017)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

